

תקציר

הגדרה ותיאור של מושג *הזהות* הוא בעייתי וקשה. תיווך רב-גוני של התרבות וההיסטוריה האמריקאית סיבך את הזהות האמריקאית במבוכ קשה למעבר של מושג *הגזע*. הפליה ודעות קדומות מתגלות בעיתונות, גם במבט מרפרף, כסוגיות המצפות לפתרון.

מחקר זה בודק שתי יצירות אמריקאיות קלאסיות, *הרפתקאותיו של האקלברי פין ואיש בלתי נראה*, וסופריהם – איש המאה התשע עשרה, מארק טוויין, ואיש המאה העשרים, ראלף אליסון – מנקודת מבטן של תיאוריות קוגניטיביות במדע וספרות. המחקר מסווג מחדש את הז'נר (סוגה) של *התחזות* לז'נר של *התחזות כהצגה*. יישומן של גישות חדשות בספרות הקוגניטיבית ללימוד טקסט, מסייע בחקירה של התמות (themes) שלהם מזווית חדשה ומאפשר דיון מחדש ותיקון של הלבטים הנוגעים לגזע הניכרים בספרות ובמציאות האמריקאית.

המודל המוצג במחקר זה מציע מודעות אנושית, זיכרון, תיאוריות של המיינד (Theory of Mind), משחקי העמדת פנים, ותיאוריות הצגה (Performance Theory), כגורמים התורמים לבנייה ולבנייה מתחדשת של זהות דמויות פיקטיביות ואמיתיות כאחד. המשגה מחדשת של המושג *התחזות* ל-*התחזות כהצגה*, מאפשרת לנו לשקול מחדש ואולי אפילו למחוק קונוטציות שליליות הנלוות לעיתים קרובות למושג *התחזות*. המושג *התחזות*, בספרות האמריקאית, המשתמע כהתנהגות הפרט המסווה את עצמו בקבוצה חברתית מיוחסת או מתחפש לחבר בה, מקבל משמעות חדשה. ההתחזות בדמותה החדשה מקיימת התאמה תמידית של זהות הפרט ודרך נורמטיבית בה דמויות ראשיות מקדמות עצמן במהלך העלילה. באופן זה, *התחזות* הופכת תהליך מתמשך של שינוי המאפשר לדמויות אנושיות וספרותיות לתווך מחדש את עולמן. טיעוני, מבוסס על הסופרים טוויין ואליסון שלא רק יצרו התחזויות מורכבות עבור דמויותיהם הספרותיות, אלא מציגים בעצמם מעורבות עמוקה של התחזות כהצגה במציאות.